

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Elsa Inez Knutsson

Född 1902-06-24 i Stockholm

Död 1959-07-18 på Dalarö

*Gift 1927-03-15 i London med
Allan Lindeberg*

Biografen med tillhörande bilder är berättad och sammanställd år 2006 av Elsas tre barn: Karin - Bengt - Anna

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Elsa Lindeberg var dotter till Johan August Knutsson (1870-1957) och Inez Leventina Knutsson, född Selenius (1876-1965).

Johan August Knutsson

Johan, vår morfar, föddes i Ystad och var äldst av sex syskon. I efterlämnade anteckningar berättade morfar på ett levande sätt bl a följande om sin barn och ungdom. Som äldst av syskonen ”fick man redan som barn börja att bidra till livets uppehälle, för den tiden bedrefs i min hemort som hemslojd tillverkning af tändsticksaskar, och redan vid sju års ålder var man fullt inne i fabrikationen af dylika, hvilket hemarbete bedrefs - - bredvid skolgången. Min mor gaf mig nämligen - - vid 9 års ålder ett accord på 2 tusen askar pr vecka att klistra som vederlag för maten som hon sa’. Sedan skulle jag få 5 öre för hvar tusen som jag klistra öfver det öfverenskomna och dessa pengar skulle hon förvalta åt mig. De tre åren jag hade kvar tills skolan var slut hade jag hvarje år tjenat ungefär i öfverskott 3,50 hvilka pengar min mor använde till lämpligt inköp för att rigga upp unge herrn”. Morfar genomgick Ystads ”små- och fyraklassiga” folkskola. Efter att efter avslutad skolgång haft en kortvarig anställning på tänd-

sticksfabriken skaffade morfars far Johan plats som springpojke i en större handelsbod, där han trivdes utmärkt och stannade i tre år. Därefter kom han till en smed i Högestad, en mil från Ystad, där han lärde sig smedyrket under tre år. Arbetstiden varade från fem på morgonen till åtta på kvällen. Därefter hade morfar arbete på ett par mekaniska verkstäder. 1890 begav han sig med en kamrat till Stockholm för att söka ”lycka och knog”. Efter att bl a ha varit anställd ett par år vid Islinge kolförädlingsverk på Lidingö kom morfar till Bergsunds mekaniska verkstad i Stockholm, där han stannade till mars 1894. Under den tiden gick han på kvällarna Tekniska skolans förberedande kurs för inträde till Maskinyrkesskolan. Mars 1894 fick han anställning som kollämpare i ångfartyget Svea och blev sedan eldare till dess seglationen upphörde i december. Därefter mönstrade han på ångfartyget Bergsund. Den 1 oktober 1895 påbörjade han maskinistklassen vid navigations-skolan. Efter examen i mars 1896 fick han plats som andremaskinist i ångfartyget Svea. Mars 1887 erhöll han övermaskinistbetyg, varefter han fortsatte som andremaskinist i Svea. April 1898 kom han till passagerarångaren Nordstjernen som andremaskinist. Han fick därefter anställning i en lastångare som inköpts från Italien. Morfar reste med övrig besättning ned till Genua och mönstrade på. Han stannade sedan i fartyget till den 26 januari 1900 ”då jag med saknad lämnade den i Kolding i Danmark. Med den slutade mitt arbete på sjön”. Som framgår av redogörelsen varvade morfar arbete och studier på ett målinriktat sätt.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Vår mormor Inez Leventina Göthilda Selenius föddes i Silje i Selångers socken utanför Sundsvall. Inez var barn nummer tre i en syskonskara på fem. Två bröder avled i späda ålder. Den tredje brodern Isak Alfred Teofron reste till Amerika, där han avled 1918. Inez mor och syskon fick ovanliga och fantasifulla namn. Modern hette Leventina Cederplanta och en bror Bror Gullman Grevefin. En annan bror hette Henrik Herman Ädelsläkt.

Mormors far var hemmansägare. Han var enligt vad mamma och mormor berättade musikalisk och spelade fiol. Men han var också en person, som hade svårigheter i sin livsföring - han ådrog sig stora skulder, bl a spelskulder. Slutligen ledde skulderna till att han tvingades lämna gården. Detta utgjorde för mormor ett mörkt minne och hon blev ledsen varje gång saken kom på tal. Vid ett besök som morbror Folke, pappa Allan och Bengt gjorde på fastigheten i Silje på 1980-talet berättade Rut Jonsson, som varit gift med senaste ägaren, att hon en gång såg en kvinna stå och gråta i trädgården. Det visade sig vara mormor som fallit i tårar när hon återsåg föräldrahemmet.

Om mormors uppväxt vet vi inte så mycket mer än att hon efter skolan fick plats hos en häradshövding i Sundsvall. Hos denne fanns en tingsnotarie vid namn Axel Lindeberg, som var pappa Allans farbror. Det innebar att släkterna "tangerade" varandra redan då. Mormor Inez for sedan till Stockholm där hon fick anställning hos en familj Fürstenberg.

Enligt vad morfar berättade möttes mormor och morfar på Skeppsholmen i Stockholm. Morfar blev omedelbart betagen av mormor och föresatte sig att henne skulle han gifta sig med. Så blev det och bröllopet stod den 19 maj 1900. Morfar hade då avslutat sin sjömansbana och fått anställning som maskinmästare och förman vid ångpannecentralen vid Tanto Sockerbruk. Härigenom och genom att man där fick en rymlig och fin tjänstebostad fick familjen en bra start.

Två barn föddes i äktenskapet, Folke den 13 mars 1901 och mamma Elsa den 24 juni 1902. Morfar och mormor blev kvar på Tanto ända till morfars pensionering. Då flyttade man till en lägenhet om tre rum och kök i en nyuppförd fastighet på Varvgatan 4.

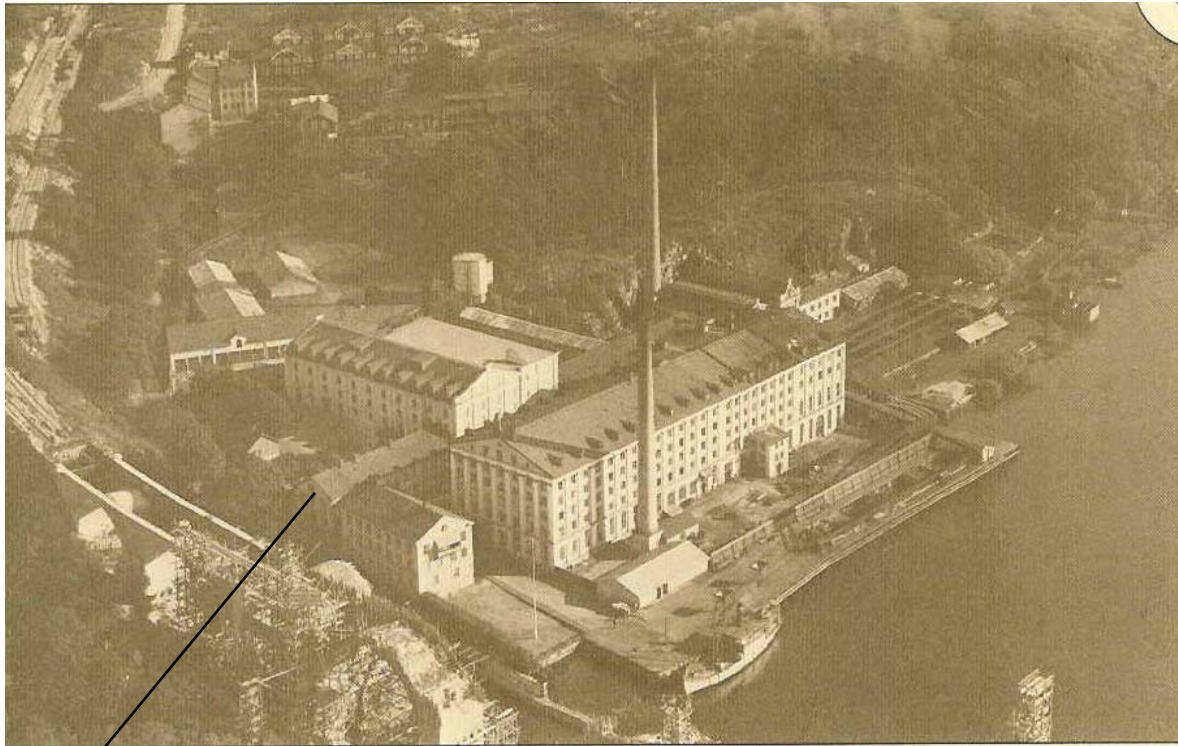
Elsa Lindeberg, född Knutsson

Av vad mamma berättat så förstår man att hon och Folke hade trygg och lycklig uppväxt. Tanto var säkert en bra uppväxtmiljö. Man bodde strax intill den idylliska Årstaviken, där man kunde både ro och bada. Naturen på den tiden var omväxlande och lantlig trots närheten till Stockholm. Hemmet var av allt att döma öppet och välkomnande och föräldrarna var måna att ge barnen en god uppväxt. Å andra sidan var båda barnen begåvade och skötsamma och till stor glädje för föräldrarna.

Elsa i parken på Tanto

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Här bodde familjen Knutsson i en 5-rummare i övervåningen.

Tanto Sockerbruk på 1920-talet
Till vänster järnvägen och Årstabron
under byggnad

Elsa, Johan & Inez och Folke Knutsson
utanför sockerfabriken

Inez utanför Tanto sockerbruk
med katterna Snurran & Karlsson.
Mormor Inez var en sann djurvän.

I hörnrummet

Elsa Lindeberg, född Knutsson

1920 Folke nu student vid Södra Latin och Elsa med avslutad utbildning från Södermalms Högre läroanstalt för flickor

Mamma berättade att hon och Folke hade mycket roligt under sin barn- och ungdomstid. Eftersom de var nära varandra i ålder hade de många gemensamma kamrater. Några kom att bli vänner för livet. Mamma var glad och uppsluppen som barn. Hon berättade att hon på fester ibland blev så sprallig att hon ångrade sig dagen efter. Både mamma och Folke var musikaliska – mamma lärde sig att spela fiol och Folke piano. Sitt musiksinn måste de ha ärvt av mormor. Morfar däremot var omusikalisk.

Elsa

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Den bild vi har av mammas och Folkes uppväxt har vi bl a fått från ett ganska stort antal fotografier. En del kort var tagna av fotograf men de flesta hade man tagit själva. Mamma kändes igen på korten både på den oftast glada uppsynen och den burriga frisyren. Mamma var självlockig, vilket hon var livet ut. Till den goda stämningen i föräldrahemmet bidrog båda föräldrarna. Mormor var glad, humoristisk och lättsam – egenskaper hon behöll livet ut. Morfar var ytterst pliktrogen och ordningsam men hade glimten i ögat.

Elsa & Inga Dahlin på utflykt. De två blev sedan vänner för livet

Elsa var en sann djurvän

Av fotografierna framgår bl a att familjen under barnens sommarlov ibland besökte far- och morföräldrarna i Ystad respektive Silje. Dessutom tillbringade man några sommarlov i Stockholms skärgård, t ex på Ljusterö och Vaddö. När mamma blev äldre gjorde hon tillsammans med en eller flera kamrater långa cykelturer, t ex ett år till Gränna, Omberg, Vadstena och Alvastra. Ett år, förmodligen under seminarietiden, gjorde man en turistresa till Schweiz. Redan under skoltiden blev mamma engagerad i scouterna, ett av allt att döma mycket helhjärtat engagemang.

På båtutflykt till Årsta holmar med kamrater

Elsa Lindeberg, född Knutsson

I examenstider var festerna många.

Eftersom Elsa och Folke var nära varandra i ålder så var de ofta tillsammans på fester med sina gemensamma kamrater.

Folke

Elsa

Elsa var engagerad i scouterna under hela sin skoltid.

Studieresa till Schweiz

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Detta är huset där Inez är född. Fadern måste gå från gården pga stora skulder.

Inez och Elsa i Inez' fars stuga i Silje. Fadern syns till höger med en katt i famnen.

Elsa med mor Inez på sommarvistelse i Silje

År 1917 i Ystad

Fr.v
Elsa, Alfred
(Johan K' svåger), i Alfreds
knä dennes dotter
Elsa, Johans
K's syster Johanna
och Elsas kusin Inez
Thor samt Johan K's
80-åriga mor

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Efter avslutad flickskola fortsatte mamma till Högre Lärarinneseminariet, då beläget på Riddargatan i Stockholms centrum. Där utbildade hon sig till läroverkslärare i matematik, fysik och kemi. Speciellt matematiken var hon förtjust i, hon njöt av den matematiska logiken. Båda syskonen bodde i föräldrahemmet under hela studietiden och båda kunde avsluta sina studier – mamma till lärare och Folke till läkare – utan studieskulder. Att detta var möjligt berodde inte bara på morfars inkomster utan också i hög grad på mormors förmåga att ta hand om familj och hushåll på ett utmärkt sätt. Mamma var spänstig och duktig i gymnastik och idrott. Hon deltog en gång i en skidtävling och till hennes stora förvåning blev hon Sverigemästarinna på skidor. Tidningarna ringde för att intervjua men mamma var inte intresserad att ge sig in på en idrottskarriär.

I föräldrahemmet fanns en klok hund vid namn Dicken, som spelade en viktig roll i familjen. Han visste att när morfar satte på sig hatt för att gå på stan var det inte tillåtet att följa med. Men satte morfar på sig vegamössan var det däremot dags för hundpromenad. Han brukade inte gå i koppel. När mormor en gång skulle ta färjan över Riddarfjärden till Norr Mälarstrand så märkte inte Dicken när färjan lade ut. Mormor blev orolig. Men när hon steg av färjan stod Dicken där och viftade på svansen. Han hade tagit landvägen.

Elsa och Dicken i parken på Tanto

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Efter avslutad utbildning fick mamma en lärartjänst i Oskarshamn. Där blev hon kvar till sitt giftermål med pappa Allan. Tiden i Oskarshamn var en lycklig tid i mammas liv. Hon lyckades väl i sin lärargärning, vilket bl a framgår av tjänstgöringsbetyg och hon blev mycket omtyckt av eleverna. Det som kanske mest av allt präglade tiden i Oskarshamn var mammas engagemang i scouterna. Vi fann bland efterlämnade papper en minnesskrift om Oskarshamns Flickscoutkår. Skriften (55 sid) gavs ut till 25-årsjubileet 1950. Av den framgår vilken stor betydelse scouting hade för barn och ungdom på den tiden. Mamma skrev i inledningskapitlet bl a att hon var "mycket glad och tacksam över att det blev mig förunnat, att tillsammans med en handfull skolflickor få bilda flickscoutkåren i Oskarshamn hösten 1925. Då jag varit scout under hela min skoltid, blev det helt naturligt, att dessa för scoutrörelsen så entusiastiska flickor vände sig till mig med bön om hjälp att få igång en flickscoutkår". Bildandet av flickscoutkåren blev stor framgång. Den engagerade många flickor och man bedrev en livaktig verksamhet, såväl i Oskarshamn som på olika scoutläger. Under rubriken "Hur vi började" skrev Ellen Lokrantz bl a "När därför vår yngsta och käckaste lärarinna en dag kom in i vårt klassrum med ett scoutmärke i halsduken - - bestormade vi henne med böner om att hjälpa oss igång med en flickscoutkår. Lärarinnan hette Elsa Knutsson och hon blev vår första och avgudade kårchef. Hennes scoutnamn blev givetvis Knutte. Vi dyrkade henne och det blev dubbelt pluggat till hennes lektioner".

Vid skolan i Oskarshamn var Allans syster Ella också lärare. När Allan kom på besök till Oskarshamn så bad Ella sin kollega Elsa att ta hand om Allan under en av Ellas lektioner. Det var första mötet och det blev kärlek vid första ögonkastet

Lärarkollegium

Ella Lindeberg & Elsa Knutsson

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Den 15 mars 1927 vigdes
Elsa och Allan i London

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Rotterdam 1929

Karin och Bengt i Leksandsdräkter
som mormor Inez sytt och broderat.

T.h.
Elsa och Allan i holländska dräkter.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Mamma och pappa trivdes utomordentligt bra i Rotterdam. Den svenska sjömanskyrkan, som låg centralt invid den stora hamnen, innehöll förutom kyrksal, lärum m m även sjömansprästens bostad. Arbetet som sjömanspräst bedrevs förutom i själva sjömanskyrkan genom uppsökande verksamhet på svenska fartyg i hamnen. På den tiden var Rotterdam en av de största hamnarna i världen och antalet svenska fartyg var mycket stort. Vid de samkväm med sång och musik som anordnades i kyrkan förekom emellanåt att mamma framträdde med fiolspel. "Det är det bästa jag vet när Elsa låter fiolen ljuda" skrev pappa i en dagbok. Det förekom även att mamma höll föredrag i olika ämnen. Mamma och pappa lärde sig att tala holländska och fick många vänner i den svenska kolonin i Rotterdam.

Under vistelsen i Rotterdam föddes Karin den 27 februari 1928 och Bengt den 27 augusti 1929. Med tanke på barnens kommande skolgång återvände familjen till Sverige 1933. Pappa hade då sökt och fått tjänsten som kyrkoherde i Dalarö, beläget fyra mil utanför Stockholm i Stockholms skärgård.

Mamma och pappa återvände sommaren 1937 till Rotterdam. Pappa bytte då under en månad tjänst med den dåvarande sjömanspastorn. Barnen stannade under tiden hemma i Sverige. Vistelsen i Rotterdam var uppenbarligen mycket stimulerande. Av en dagbok som pappa skrev framgår att man vid sidan av arbetet i sjömanskyrkan fick tillfälle att besöka andra kyrkor, gå på museer m m.

Elsa med Karin i parken och Bengt på fartygsbesök

På taket i Rotterdam.
(OBS inga räcken!!!)

Under alla år stod familjen i nära kontakt med Dedde.

"Dedde" Edith Jonsson var jungfru i vår familj under Rotterdamtiden. Elsa, Karin, Bengt och Dedde samt matrosen Nils sitter i parken på en bänk. (Nils och Dedde gifte sig och bosatte sig i Roslagen på hennes föräldragård). 1937 bodde Karin och Bengt hos dem i Roslagen medan Allan och Elsa var i Rotterdam.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Den sista augusti 1933 skedde avfärden med s/s Lilly Matthiessen till Sverige. På bilden är Elsa, Allan och Bengt tillsammans med kaptenen.

Flytten till Dalarö innebar en stor förändring i mammas och pappas liv. Pappa kom snabbt in i sitt arbete i skärgårdsförsamlingarna, ett arbete som passade honom utmärkt. Pappa blev sedan vid sidan av tjänsten i Dalarö 1940 marinpastor i kustflottan, en uppgift som särskilt under krigsåren (1940-1945) innebar en mycket stor arbetsbörda och bortovaro från hemmet i stor omfattning. Mamma fick då tidvis ta över mycket av församlingens expeditjonsarbete. Det föll på mammas lott att ta hand om hem och familj, som den 16 februari 1938 utökades med ett barn, Anna. Under 1930- och 40-talen saknade prästgården många av de moderna bekvämligheter vi idag anser självklara. Så t ex fanns inte kyl och frys, inte heller elspis och tvättmaskin. Maten lagades på vedspis, tvätten kokades i vedeldad gryta och sköljdes på klappbryggan i Fiskarhamnen. Mamma hade dock god hjälp i hushållet. Särskilt uppskattade hon Greta Larsson från Väddö, som började hos oss före tjugo års ålder och stannade i familjen i många år.

Dalarö Prästgård

Elsa och Allan som nyblivet kyrkoherdepar.
Elsa har Slampen i famnen.

Vi vet att mamma efter flytten till Dalarö saknade möjlighet att använda sig av sin yrkesutbildning. Hon förlorade sin yrkesidentitet och talade ofta om förspild kvinnokraft. Det kan heller inte ha varit lätt att växla från ett livligt storstadsliv till rollen som prästfru i en liten landsortsförsamling, som Dalarö på 30- och 40-talet var. Hon var emellertid oföränderligt pliktrogen och lojal och gjorde allt som kunde förväntas av henne och växte in i rollen som prästfru. Hon gick alltid i kyrkan när pappa predikade och deltog i församlingsarbetet, t ex i den kyrkliga syföreningen som hade sina möten i prästgården och där hon blev ordförande. Pappa litade på mammas omdöme – han brukade t ex läsa sina predikningar för att efterhöra hennes synpunkter.

Alltsedan flytten hem till Sverige och Dalarö förekom en nära och tät kontakt mellan familjen och mormor och morfar. Även om avståndet till Stockholm inte var större än cirka 4 mil så innebar de dåliga kommunikationerna att Dalarö – åtminstone fram till 1970-talet – var tämligen isolerat. Man brukade vid Stockholmsbesök övernatta hos mormor och morfar, de första åren i bostaden i Tanto och sedan i lägenheten på Varvsgatan. Härigenom grundlades ett nära och förtroendefullt förhållande mellan oss barn och mormor och morfar.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Vi tre barn började skolan i Dalarö. Efter fyra läsår fortsatte vi skolgången i Stockholm respektive Saltsjöbaden. Karin och Anna bodde då hos mormor och morfar, Anna dock bara ett läsår eftersom bussförbindelserna så småningom förbättrades så mycket att hon kunde dagpendla till skolan. Bengt inackorderades hos farmor och farfar i Saltsjöbaden.

1943

1941

Elsa i trädgården i prästgården

Elsa på födelsedagsuppvaktning hos grannen Sofia Österberg.

Midsommarfest på Dalarö

Elsa, Anna, Bengt och Slampen vid den obligatoriska te-stunden kl 1 tillsammans med Greta Larsson och "Lalla" Ann-Marie Pettersson. Greta Larsson var jungfru hos oss i sju år och mamma trivdes gott tillsammans med henne. Lalla tog hand om Anna när Anna var liten.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Mormor och morfar visade Karin och Anna en enastående omsorg och omtanke. Båda var ungdomliga och lättsamma. När barnen behövde sällskap till skolan ställde morfar alltid upp. Båda hjälpte till med ärenden av olika slag. Bengt hade på motsvarande sätt förmånen att under skoltiden bo hos farmor och farfar.

Morfar hade ett osedvanligt gott minne och tyckte om att berätta från sitt händelserika liv. Han var också något av en Stockholmskännare och delade gärna med sig av sitt vetande om Stockholm och Stockholms historia och utveckling. Mormor var en duktig husmor och var också skicklig att sy, något som kom Elsa, Karin och Anna till godo.

Morfar och mormor fick båda ett långt och verksamt liv som pensionärer. De hade regelbunden kontakt med alla sex barnbarnen och höll sig informerade om skolgång, utbildning, intressen m m.

Morfar Johans 70-årsdag 1940 firades på Skansen med Folkes och Elsas familjer

Mormor Inez' 65-årsdag 1942 firades på Skansen med Folkes och Elsas familjer.

Morfar Johans 75-årsdag 1945 firades på Dalarö i prästgården tillsammans med Emma & Hugo Lindeberg och familjerna Knutsson och Castenfors

Mamma Elsas 50-årsdag 1952 firades i Saltsjöbaden hos vår farmor Emma Lindeberg. Närvarande var också f.d.sjömansprästen Karl Rhodin med fru från London samt Castenforsarna. Bakom kameran Johan Castenfors.

Längst bak t.v. Emma & Hugos hembiträde Ebba samt tant Titti. Vid sidan av Allan t.v. står Edith Høstman (Elsas barndomsvän).

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Cykelturer på semestern var vanligt, ibland endast Elsa och Allan, ibland med hela familjen.

Ekla Gård ett pensionat i Tystberga sommaren 1944. Elsa ville att vi barn skulle uppleva livet på en bondgård och "lära oss sädeslagen". Mormor Inez och morfar Johan var också med.

Ovan: Johan och Anna

Elsa hjälper Anna över gårdsgårdsgrinden

Fr. v. värdinnan, Elsa, Anna och Inez

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Morfar var under ett antal år vicevärd i farfars fastigheter på Villagatan och Riddargatan, uppdrag som krävde en stor arbetsinsats och sköttes på ett ytterst samvetsgrant sätt. Morfar och farfar träffades regelbundet och trivdes i varandras sällskap. Sedan de klarat av sina ärenden brukade de äta lunch på någon förstklassig restaurang, t ex Cecil och NK. Morfar tyckte om att promenera och kom då ofta i samspråk med andra. Ibland fördjupade man sig så i samtalet att morfar glömde tiden och kom för sent till måltider, något som kunde irritera mormor.

På bilden från höger Johan, Hugo, Edith Höstman, Allan, Emma L och Ebba.

Mormor och morfar uppnådde båda hög ålder. Morfars livskvalitet begränsades så småningom av dålig hörsel och också nedsatt syn på grund av starr, vilket bl.a. ledde till svårigheter att läsa tidning. Under morfars livstid kunde man inte operera starr. Morfar var långt upp i åren mycket välorienterad och allmänintresserad. Han blev därför påtagligt handikappad när hans möjlighet att lyssna på radio och läsa tidning begränsades. Mormor försökte visserligen läsa högt för honom men det var svårt för henne att göra det på ett begripligt sätt. Morfar blev så småningom nedstämd och förlorade mycket av livsglädjen. Till detta kan också ha bidragit att han kände en stor oro för mormor. Efter ett långt och verksamt liv gick morfar bort den 13 juni 1957.

Mormor, som ännu i hög ålder var en älsklig och förtjusande person, fick redan under morfars liv stora svårigheter med minnet och orienteringsförmågan. Efter morfars bortgång var det otänkbart att hon skulle bo på egen hand. Det ordnades så småningom så att hon fick komma till Långbro sjukhus. Man tog där hand om henne på ett kärleksfullt och omtänksamt sätt. Trots att miljön kunde te sig torftig och nedslående med många människor i olika stadier av senilitet och mental sjukdom så fann sig mormor väl tillrätta. Mot slutet av sin levnad gick hon ”i barndom” och levde tidvis i föreställningen att hon bodde kvar i Silje. Hon gick slutligen bort den 7 juli 1965. Morfar och mormor har sin gravplats på Galärvarvs-kyrkogården, inte långt från mammas och pappas grav.

Mamma och pappa hade inte något större umgänge i Dalarö. Mamma och folkskolläraren Valborg Sandqvist hade dock en nära kontakt och hade stort utbyte av varandra. Valborg ”Bojan” och mamma var besläktade själar – båda hade en intellektuell läggning och var intresserade av litteratur och kultur. De trivdes med varandra och blev nära och förtrogna vänner. De hade samma sorts humor och skämtade och skrattade mycket tillsammans. Ringde telefonen hemma och mamma svarade och sedan kinkade av skratt visste vi att det var Bojan, som hade ringt.

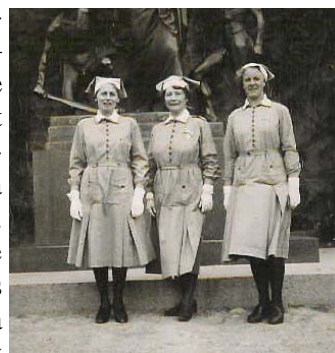
Elsa Lindeberg, född Knutsson

I början av 1950-talet inträffade en för mamma utomordentligt positiv förändring. Då fick nämligen Dalarö ett folkbibliotek och mamma blev dess förste bibliotekarie. Mamma genomgick olika kurser för ändamålet. Hon tog ytterst seriöst på uppgiften. Först gällde det att organisera och bygga upp verksamheten från grunden. Sedan hade hon också hand om själva utlåningsverksamheten. Valborg Sandqvist blev biblioteksstyrelsens ordförande. Hon och mamma hade ett fruktbart och stimulerande samarbete. Uppdraget som bibliotekarie innebar att mamma tjänade egna pengar. Det stärkte hennes självförtroende att slippa be pappa om pengar för egna behov.

Bojan

Mamma var från sin uppväxt och inte minst genom engagemanget i scouterna en friluftsmänniska. Hennes läggning gjorde att hon fann sig väl tillrätta med skärgårds- och båtliv. Hon körde frimodigt och oförväget familjens båtar – ibland kanske i frimodigaste laget. Vid något tillfälle körde hon både på och över ett stort grund. Bortsett från något enstaka sådant missöde var hon dock trygg och säker på sjön. Hon använde t ex båten för att tillsammans med Bojan inspektera biblioteksfilialerna på Ornö och Utö. Då brukade de säga att ”nu lämnar kulturen Dalarö”. Mammans intresse för båtliv tog sig bl a uttryck i att familjen inköpte en roddbåt – försedd med mast och segel. Den kunde alltså användas för såväl rodd som segling. I den fick vi barn av mamma en första grundläggande seglingsutbildning. Intresset för skärgård och båtliv har vi barn alltsedan dess burit med oss.

Mamma anförtroddes viktiga uppgifter i Dalarö. Så t ex var hon en tid lottachef och dessutom under en period på 1940-talet ordförande i Röda Korset i Dalarö. Under andra världskrigets slutskede fick Sverige ta emot ett stort antal flyktingar från andra sidan Östersjön. Man kom i mer eller mindre sjövärdiga båtar – några förläste dessvärre under överfarten. Många av flyktingarna inkom till Dalarö, där ett första omhändertagande skedde. Röda Korset spelade därvid en viktig roll och mamma fick som ordförande ansvaret att organisera och genomföra mottagandet av flyktingarna, som därefter transporterades vidare till Stockholm och andra platser.

Under en stor del av 1900-talet spelade den bildningsverksamhet som föreläsningsföreningarna bedrev i landet en viktig roll. Så även i Dalarö. Valborg Sandqvist var ordförande i föreläsningsföreningen i Dalarö och samarbetade i den uppgiften med mamma och pappa. Föreläsarna kom för det mesta med buss till Dalarö. Sedan bjöds man på kaffe i prästgården, varefter man promenerade till Kommunhuset där föredragen ägde rum. Utöver själva föredragen gav de här mötena tillfälle till intressanta samtal, något som mamma uppskattade mycket. Liknande utbyte förekom naturligtvis även i andra sammanhang i prästgården. Därvid kom ofta frågan om kvinnliga präster upp. Mamma var klart positiv till införande av kvinnliga präster. Pappa intog en försiktigare attityd men hade svårt att argumentera gentemot mamma.

Mamma var en aktiv och verksam person i varje fall innan sjukdom och vacklande hälsa satt ned krafterna. Av Greta Larsson lärde hon sig att väva och hon anskaffade en vävstol till prästgården, där de vävde dukar, gardiner, handdukar och trasmattor. Hon knöt också en ryamatta – en mjuk och luftig sådan som inte minst uppskattades av hundarna.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Våra hundar

Vi hade alltid hund i familjen. Först hunden Daisy i Rotterdam, sedan Slampen som följt med från Holland. Slampen delade korg med katten August. Efter Slampen kom taxen Gullman, (namn efter mormors morbror). Vid ett tillfälle kom Anna och en lekkamrat med Gullman till en gudstjänst i kyrkan. Stor uppståndelse uppstod, innan alla tre kunde fösas ut. Slutligen hade vi cockerspanieln Buster, som inte alltid hade nerverna under kontroll.

Gullman & Anna

Gullman med Bengt & Anna

Daisy & Elsa

Slampen & Karin

Buster
& Elsa

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Mamma var en ärlig och rättrådig person, egenskaper hon bar med sig från föräldrahemmet. Hon hade också en generös läggning. Den kom bl a till uttryck i en högst personlig hjälpverksamhet, bl a gentemot en familj i Norrbotten och några familjer i Tyskland där man hade svårt under och efter andra världskriget. Det uppmärksammade vi familjemedlemmar emellanåt när vi inte lyckades hitta våra kläder. Nej, dom har jag skickat till Tyskland var ett ofta återkommande svar när vi frågade efter dem

Mammas spänst och orädda sinne kom väl till pass vid ett tillfälle när flaggan fastnat på halv stång på prästgårdens flaggstång - en pinsam situation för pappa. Elsa klättrade då helt sonika - utan hjälp av stege - upp på stången och lossade flaggan.

Hon hade lätt för att skratta och hade en lite underfundig humor. Så t ex var hon mycket road av Tage Danielsson och hans radioserie "Andersson i nedan", som sändes i radio 1954. Hon tyckte också mycket om Tove Janssons serie om mumintrollen, som hon tyckte speglade så allmänmänskliga drag. Hon följde noga serien i Svenska Dagbladet.

Mamma hade till skillnad från pappa inte vuxit upp i ett hem med stark religiös förankring. Under inflytande av pappa och andra förkunnare förstärktes dock hennes religiösa engagemang. Så t ex fascinerades hon av den helige Franciskus och hans liv och förkunnelse. Vidare blev hon påverkad av kontakter med S:t Katharinastiftelsen och deltog vid flera tillfällen i sammankomster och retreatar på stiftelsens kursgård i Sparreholm respektive Österskär. Hon påverkades inte minst av dess grundare Margit Sahlin, som hon kom att ta starkt intryck av. Det är ingen tvekan om att mamma mot slutet av sitt liv var en djupt troende person.

Annas studentmottagning hölls hos familjens goda vän Ebba Olán. Under gymnasietiden bodde Anna tidvis hos henne.

Anna student 1958 - Middag på Solliden

Vänster sida: Niklas, Karin, Elsas kusin Inez Thor, Elsa L, Bojan, Edith Höstman

Höger sida fr v Annas väninna Monika, Anna L, Ebba Olán, Allan L och Tant Titti

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Gunillas dop på Dalarö 1955 med fyra generationer närvarande: Inez & Johan, Elsa, Karin med Niklas i famnen och i Inez' Gunilla och i bakgrunden farmor Emma L

Genom sitt anspråklösa och försynta sätt väckte mamma sympati hos Dalaröborna, såväl fastboende som sommar-gäster. Inte minst uppstod en varm vänskap mellan mamma och de som arbetade i kyrkans tjänst, kyrkvårdar, kyrkvaktmästare, musiker m fl.

Mammas liv under 1940- och 50-talet präglades i hög grad av sjukdom och ohälsa. Liksom många andra drabbades hon av folksjukdomen tbc. Hon fick vård och behandling under lång tid innan hon till slut lyckades bemästra sjukdomen. Så t ex fick hon en lunga gasad och hon vistades en period på sanatorium i Sävsjö. Vändpunkten för mamma liksom för många i hennes situation kom med nya effektiva mediciner. Dessvärre drabbades hon då av bröstcancer som spreds till levern. För levercancer fanns ingen bot då. Under

sitt sista levnadsår vistades hon mestadels i hemmet i prästgården men också i några omgångar på Radiumhemmet i Stockholm.

Midsommardagen 24/6 1959 uppvaktades Elsa på födelsedagen av Anna och Karin med Niklas och Gunilla. I bakgrunden är tant Titti. Bilden är tagen på balkongen vid Elsas rum

September 1957 gjorde Elsa och Allan en månadslång Italienresa till Rom och Assisi.

En knapp månad senare avled Elsa.

Trots att hon var medveten om sjukdomsförloppet så höll hon mestadels modet uppe på ett märkvärdigt sätt. Vid ett sammanträffande med doktor Buga, som var provinsialläkare på bl a Dalarö och som mamma haft stort förtroende för, framhöll denne sin stora beundran för mamma och för den tapperhet hon visade under sin sista tid. Mamma kände uppenbarligen en stor förtröstan i sin kristna tro. Hon gick bort den 18 juli 1959, 57 år gammal.

Under Elsas sista levnadsår hade familjen ovärderlig hjälp av tant Titti. Fröken Titti Johansson, småländska, som varit hushållerska hos pappa i Sjömanskyrkan i Rotterdam, stod familjen nära. Tant Titti biträdde våra föräldrar på ett uppoffrande sätt trots att hon själv var pensionär. Hon hade egen bostad i Stockholm men blev kvar hos pappa någon tid efter mammas bortgång.

Elsa jordfästes i Ersta kyrka den 27 juli. I samband med jordfästningen ringde kyrkklockorna i såväl Ersta kyrka som på Dalarö och hon ligger begravd i familjegraven på Galärvarvskyrkogården.

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Vad mamma och Folke inte visste under sin uppväxt var att de hade en äldre bror, en halvbror, som hette Knut Knutsson. Han var född 1898. Hans mamma var kocka på ett fartyg på vilket morfar arbetat som maskinist. Av hänsyn till mormor ville uppenbarligen morfar inte avslöja Knuts existens. Men han tog ansvar för sonen och betalade regelbundet underhållsbidrag. Detta skedde på litet mystiska vägar – han brukade lämna ett kuvert med pengar till en tant Thea, god vän till familjen och som hade tobaksaffär på Bastugatan på Söder, för vidare befordran till den, som hade hand om sonen.

Sina första två år tillbringade Knut på barnhem. Han kom sedan till en fostermamma, som han bodde hos till dess han gifte sig 31 år gammal. Han kom att arbeta under 40 år på bilfirman Robert Bosch kontor. Han avled 1984. Hans dotter Britt umgås vi med sedan 1992, då hon flyttade från Lund till Stockholm tillsammans med sin man Göran Einarsson.

När vår mormor i ganska hög ålder slutligen fick vetskap om morfars son, så ställde hon sig frågande till varför hans existens skulle hållas hemlig.

Bilder från ett släktmöte år 2005 med bl a Karin, Bengt och Anna med barn och barnbarn

Elsa Lindeberg, född Knutsson

Minnesord över Elsa

Elsa Lindeberg - in memoriam

Budet om Elsa Lindebergs död kom icke oväntat, men var icke desto mindre smärtsamt. Dalarö har förlorat en av sina största personligheter.

Hennes arbete inom Dalarö kommun har varit rikt och av bestående värde. Vi minnas henne som lottachef under sista världskriget och som ordförande i Röda korset. Ingen hade kunnat sköta den sysslan bättre. Hon sparade aldrig sig själv. Allt vad hon företog sig var grundligt förberett. Fuskverk var henne främmande. Vi såg upp till henne och beundrade hennes lugn och skicklighet parad med älskvärdhet och försynthet mot alla.

Som prästfru var hon sedan 1933 ordförande i Dalarö kyrkliga sällskap och hon arrangerade årliga försäljningar, som inbringat åtskilliga tusen, och vid fördelningen av dessa pengar har hennes hjärta alltid klappat för såväl nödlidande inom och utom landet som för det andliga livets upprustning. Så startade hon bibelkurser på Dalarö och skaffade utmärkta ledare till dessa från Stockholm. Även om deltagarna var få i dessa kurser, har de förvisso ej varit förgäves.

I 25 år var Elsa Lindeberg medlem i styrelsen för Dalarö föreläsningssällskap och dess vice ordförande och där gjorde hon en kulturell insats av stora mått. Rättrådig och klok som hon var, lyssnade vi alltid med respekt till hennes förslag. Alltid kämpade hon för kvinnans rätt i samhället.

I bildningsarbetets tjänst har hon lagt ned sina sista krafter på Dalarö folkbibliotek, vars grundare och skapare hon var. Hur mycket arbete har hon inte lagt ned på att få kommunalmännen förstående och villiga att ge anslag till inköp av böcker och till anskaffande av lokal till detta bibliotek, som hon byggt upp från grunden, och som har filialer på såväl Utö som Ornö. Trots svag hälsa har hon med seg energi och kunnighet skaffat ett bokbestånd, som vunnit erkännande från högsta ort. Dalarö folkbibliotek skall alltid vara förknippat med Elsa Lindeberg och vara till glädje för såväl ortsbor som stockholmare.

Dalarö, som blivit fattigare genom Elsa Lindebergs bortgång, har anledning att minnas henne med tacksamhet och vördnad.

De, som hade förmånen tillhöra den intima vänkretsen, tackar för en trofast vänskap, en smittande humor och en stor generositet.

Dalarö den 23 juli 1959.

Valborg Sandqvist.

Vår kusin Barbro Castenfors har med stor entusiasm och hjälpsamhet bistått oss med utformningen av denna skrift.